

STOCKHOLM

Nya Karolinska.

Forskaren Jesper Meijling har skrivit en rapport om värdebaserad vård, modellen som införts på Nya Karolinska. Foto: Erik Ardelius

Forskare: Värdebaserad vård är en marknadsanpassning

Förespråkarna är inte tydliga med vad värdebaserad vård handlar om, anser forskaren Jesper Meijling i en rapport som på måndagen släpptes av tankesmedjan Arena idé.

Den omtvistade styrmodellen som har införts på Karolinska är en marknadsanpassning av vården, enligt honom.

– Modellen utmanar den svenska sjukvårdsmodellens grunder och beprövad sjukvårdsorganisation över huvud taget.

● Beteckningen ”värdebaserad vård” beskriver inte syftet med modellen – att marknadsanpassa vården för att kunna få in fler privata aktörer. Ett bättre namn vore ”diagnosbaserad konkurrens”, skriver Jesper Meijling i en ny rapport utgiven av den vänsterorienterade tankesmedjan Arena idé.

Meijling forskar om marknadsorganisering ur ett idéhistoriskt och rumsligt perspektiv, vid Kungliga tekniska högskolan, KTH.

Värdebaserad vård marknadsförs av konsultbolaget Boston Consulting Group, BCG, i samarbete med amerikanska ekonomen Michael Porter, som 2006 publicerade en

skrift om en ny konkurrensmodell på amerikanska sjukvårdsmarknaden. Olika vårdgivare skulle konkurrera med resultatet av behandlingen av olika diagnoser, relaterat till kostnaden. Den amerikanska sjukvården är fragmentiserad med många vårdgivare och grundstrukturer för att mäta och jämföra eko-

nomi och vårdresultat har saknats. Lösningen skulle vara att omorganisera för att optimera mätbarheten och förbättra it-strukturen för det målet.

Stefan Larsson, BCG:s seniora partner, har samarbetat med Porter sedan 1990-talet och de har utvecklat modellen tillsammans, enligt Meijlings rapport.

Larsson och BCG har lett en omorganisering av Karolinska universitetssjukhuset baserat på denna modell. Sjukhusets tidigare 61 kliniker, som utgår från medicinska specialiteter, har gjorts om till sju teman och fem funktioner, och över hundra patientflöden, baserade på diagnos.

Som DN tidigare berättat vann BCG 2015 en upphandling om att få stödja Karolinskas omorganisation. I det vinnande anbudet beskriver Larsson sjukhuset som ett pionjärprojekt för värdebaserad vård globalt:

”Värdebaserad vård har spritt sig som koncept över hela världen, men ingen annan motsvarande universitetssjukvårdsorganisation har som Karolinska börjat över-sätta detta i en tydlig strategi för en integrerad organisations- och styrningsmodell.”

Året före, 2014, hade Karolinska avtalat om att införa värdebaserad vård. Samma år skrev företrädare för BCG i en debattartikel i Dagens Samhälle att Sverige måste minska

Bakgrund. DN:s avslöjanden om Karolinska

I fjol avslöjade DN att Karolinska sedan 2010 lagt nära en miljard kronor på managementkonsulter. Efter avslöjandet meddelade sjukhuset att samarbetet avslutas med Boston Consulting Group och att det operativa ansvaret för vårdproduktionen framtogs produktionsdirektören, som gått från BCG in i sjukhusledningen och där attesterat BCG-fakturer.

DN avslöjade att Karolinska betalade en miljon kronor i sponsorpengar till det icke vinstdrivande bolaget ICHOM, grundat av BCG tillsammans med Harvard Business School, med målsättningen att upprätta ett internationellt kvalitetsregister. Karolinska avslutade samarbetet efter DN:s granskning.

DN avslöjade även att sjukhusets kostnad per BCG-konsult var i snitt 700 000 kronor i månaden 2015–2017 och endast för 2017 finns tillgång till namngivna konsulter. Som standard har BCG fakturerat 13 timmar per dag. Om den arbetstiden stämmer så strider det mot arbetstidslagen.

Flera experter som DN har talat med anser att Karolinskas fakturerahandling kan vara olaglig, och förordar en brottsutredning.

I januari avslöjade DN att ex-BCG-konsulten som gått rakt in i sjukhusledningen som produktionsdirektör, beställt konsulttjänster och poängsatt anbud i en upphandling 2015

som BCG vann, varefter bolaget fakturerat 118 miljoner kronor.

Produktionsdirektören har även kallat sig läkare trots att han saknar legitimation, vilket strider mot patientsäkerhetslagen.

DN har sedan i somras i flera artiklar avslöjat att sjukhusledningen upp-